

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. B. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze świadczonej do dnia 1 stycznia 1999 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uznał, iż J. B. pracował w szczególnych warunkach przez okres 12 lat 7 miesięcy i 18 dni, natomiast nie uznał okresu zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach od dnia 1 sierpnia 1992 roku do 31 grudnia 1995 roku.

(decyzja k.51-52 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 10 maja 2017 roku)

W dniu 3 sierpnia 2017 roku J. B. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wskazując, że do okresu pracy w szczególnych warunkach powinna być zaliczona jego praca w Zakładzie Usług (...), w okresie od dnia 1 sierpnia 1992 roku do 31 grudnia 1995 roku (odwołanie k. 2)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 22 sierpnia 2017 roku, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie, k. 3)

Na rozprawie w dniu 23 stycznia 2018 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu emerytury od dnia 1 maja 2017 roku, a także o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego.

(oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy, k. 30)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. B., urodzony (...), niebędący członkiem otwartego funduszu emerytalnego, w dniu 10 maja 2017 roku złożył wniosek o emeryturę (wniosek, k. 1-8 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 10 maja 2017 roku).

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 26 lat, 1 miesiąc i 23 dni (niesporne)

J. B. był zatrudniony w Zakładach (...) w W. w pełnym wymiarze czasu pracy w następujących okresach:

- od 1 września 1972 roku do 27 kwietnia 1979 roku, ostatnio na stanowisku: formiarz, rdzeniarz;
- od 28 sierpnia 1979 roku do 30 września 1981 roku na stanowisku przerabiacza mas;
- od 5 listopada 1983 rok do 31 stycznia 1992 roku na stanowisku przerabiacza mas.

W ramach tego zatrudnienia, w okresach od 19 czerwca 1975 roku do 26 kwietnia 1977 roku, od 28 sierpnia 1979 roku do 30 września 1981 roku oraz od 5 listopada 1983 roku do 31 stycznia 1992 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach (świadczenia pracy, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 3, 8, 11 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 6 października 2003 roku, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, k. 15 -19 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 10 maja 2017 roku).

Wnioskodawca pracował w okresie od 4 maja 1979 roku do 12 lipca 1979 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) Zakład w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku wybijacz form i przygotowawca wsadu (świadectwo pracy, k. 7 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 6 października 2003 roku).

W okresie od 1 października 1981 roku do 31 października 1983 roku wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie Rolniczo- (...) w Ł. w Gospodarstwie (...) (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 10 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 6 października 2003 roku).

J. B. w okresie od 1 lutego 1992 roku do 31 lipca 1992 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy ciągnika (świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, k. 43 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 10 maja 2017 roku).

W okresie od 1 sierpnia 1992 roku do 31 grudnia 1995 roku wnioskodawca pracował w Zakładzie Usług (...) na stanowisku kierowcy ciągnika-ładowacza w pełnym wymiarze czasu pracy (świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, k. 41 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 10 maja 2017 roku).

Praca wnioskodawcy polegała na prowadzeniu ciągnika z przyczepą i ładowaniu nieczystości stałych i płynnych do wywiezienia, a następnie ich opróżnianiu. J. B. jeździł w pracy wraz z A. L., który jednak zajmował się wyłącznie ładowaniem i opróżnianiem nieczystości, gdyż nie miał uprawnień do prowadzenia ciągnika. W ramach pracy wnioskodawca w głównej mierze odpowiadał za kierowanie pojazdem i jego obsługę, podczas gdy jego rola przy załadunku i wyładunku miała charakter pomocniczy - pomagał przy opróżnieniu kontenerów, odczepianiu węża od zbiornika z szambem. Wnioskodawca jeździł po odpady na terenie Ł. zarówno do instytucji państwowych, jak i na prywatne posesje, gdzie także opróżniał szamba. Następnie wywoził śmieci na wysypisko, a nieczystości płynne wylewał w oczyszczalni poza miastem (przesłuchanie wnioskodawcy, k. 30 w zw. z k. 33, 00:03:05-00:08:20, zeznania J. I., k. 31-32, 00:12:53-00:20:10, zeznania A. L., k. 32, 00:20:10-00:25:29).

Od 2 stycznia 1996 roku do chwili obecnej J. B. jest zatrudniony w Zakładzie (...). (...) spółce jawnej (informacja od pracodawcy, umowa o pracę, k. 33-35 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 10 maja 2017 roku)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dokumentów oraz na podstawie zeznań świadków i przesłuchania wnioskodawcy jako strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z brzmieniem art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2017 r., poz.1383 (dalej: ustawa emerytalna) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art.184 ust.2 ustawy emerytalnej emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z przepisu art.32 ustawy emerytalnej wynika z kolei, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zasady przechodzenia na wcześniejsze emerytury oraz wykazy stanowisk do tego uprawniających określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 z późn. zm).

Według treści § 3 i 4 tego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie zaś do treści § 2 ust.1 cytowanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca spełnił warunki do uzyskania emerytury w zakresie wymaganego wieku (ukończone 60 lat), ogólnego stażu pracy (co najmniej 25 lat).

Spór dotyczył uznania za pracę w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 sierpnia 1992 roku do 31 grudnia 1995 roku na stanowisku kierowcy ciągnika-ładowacza. W ocenie Sądu, nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, jakoby uznaniu pracy wnioskodawcy w tym okresie za pracę w szczególnych warunkach sprzeciwiało się wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy dwóch różnych prac mieszczących się w dwóch różnych działach wykazu A.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należą wymienione w dziale VIII pod poz. 3 „prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych”. W dziale IX powołanego wyżej wykazu pod poz. 3 wymieniono zaś „prace przy wywozie nieczystości stałych i płynnych oraz prace na wysypiskach i wylewiskach nieczystości, a także prace przy przyzmach kompostowych z nieczystości miejskich”. Natomiast w wykazie A, dział IX, poz. 3, punkt 2 Załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej wymieniono stanowisko „ładowacza nieczystości stałych i płynnych”.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, że w czasie pracy na pełen etat w Zakładzie Usług (...) wnioskodawca wykonywał czynności kierowcy ciągnika i ładowacza nieczystości. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków, którzy wskazywali, iż wnioskodawca zajmował się wyłącznie prowadzeniem pojazdu, a czynności związane z ładowaniem i opróżnianiem odpadów leżały w kompetencjach innego pracownika. Wersja taka nie znajduje potwierdzenia w przesłuchaniu wnioskodawcy, który nie zanegował całkowicie swojej pracy na stanowisku ładowacza nieczystości, przyznając jednak, że miała ona jedynie pomocniczy charakter, gdyż głównie był kierowcą. Gdyby wnioskodawca zajmował się jedynie kierowaniem ciągnikiem, nie byłoby potrzeby wskazywania w zawieranej z nim umowie o pracę również stanowiska ładowacza, tym bardziej, że w poprzednim miejscu pracy pracował wyłącznie jako kierowca ciągnika. Postępowanie dowodowe wykazało, iż praca wnioskodawcy wiązała się z ładowaniem nieczystości stałych i płynnych, a zatem nie potwierdziły się zastrzeżenia organu rentowego co do niewystarczająco precyzyjnego określenia w świadectwie pracy stanowiska pracy wnioskodawcy jako „ładowacza”.

W świetle przytoczonych wyżej przepisów nie budzi wątpliwości, iż oba rodzaje pracy wykonywanej przez wnioskodawcę zostały zaliczone do prac w warunkach szczególnych, co nie było w zasadzie kwestionowane przez organ rentowy.

Jego wątpliwości powstały na tle tego, czy łączenie dwóch rodzajów prac w warunkach szczególnych w ramach jednego etatu może być uznane za wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę brak jest podstaw do zawężającej interpretacji przedstawionej przez organ rentowy, zgodnie z którą praca w pełnym wymiarze powinna dotyczyć tylko jednego rodzaju pracy wymienionego w wykazie A.

Takiego ograniczenia nie można bowiem wywieść z literalnego brzmienia § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

Wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych (co do zasady nie budziło to większych wątpliwości) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, tj. stanowisku kierowcy ciągnika-ładowacza.

Sąd Okręgowy w pełni podziela przy tym pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2014 r., II UK 537/13, zgodnie z którym „Możliwe jest (...) łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów pracy w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równolegle wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem są wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy” (por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 grudnia 2015 r., III AUa 1083/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 maja 2015 r., III AUa 909/14, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11).

W związku z tym J. B. z tytułu jego pracy w Zakładzie Usług (...) należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach okres **3 lat i 5 miesięcy**.

Sumując wszystkie okresy pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych – łączny okres pracy w tych warunkach przewyższa 15 lat.

Dlatego też Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. B. prawo do żądanego świadczenia poczynawszy od dnia 1 maja 2017 roku.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – I Oddziału w Ł. na rzecz J. B. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) – w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.